

NAŠA VAS

Državna licejska
knjižnica
Ljubljana

Skriti nameni in
tajni cilji v delovanju,
to so lastnosti vseh
meščanskih strank.

„Selo“.

GLASILO ZEMLJORADNIŠKE STRANKE ZA SLOVENIJO.

Izhaja vsak četrtek.
Stane celoletno 20 Din. (80 K)
„ pol leta 10 Din. (40 K)
za inozemstvo 35 Dinara letno
za Ameriko 5 Dolarjev

Uredništvo in upravnništvo lista:
Celje, Razlagova ulica 12.
Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20
Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm) . . K 1—
Pri stalnih inseratih znaten popust.

Ob rojstvu Kristusovem.

Ošabni Rim tega ni mogel sluttii. Cesarstvo je bilo tedaj na višku svoje moči; Evropa priklenjena Rimu s sijajno upravo; Afrika na tleh pred svojim stoletnim krotilec; Mala Azija, od pamtliveka torišče vseh razbeljenih glav in mešanica vseh ras, se je zvižala pod tacami osvoboditelja Rima, ki se je mesljal ob obupni borbi teh razcapanih in beraških semitskih plemen. Solnce je vzhajalo in zahajalo nad rimskim carstvom in svetle čelade njegovih železnih legij so blestele po vsem tedanjem svetu.

Ne, Rim tega ni mogel sluttii.

Prišel je, tih in neznan, iz tesne zatohle kočice mizarja Jožefa. Njegova mladost je bila, kakor mladost vseh primorskih južnih otrok, na ulici. Vse vidijo, vse slišijo, prvi zvedo za vsako stvar. Pravijo, da ima mestec Nazaret krasno okolico. Nad mestecem je široka jajčasta gola gora. S te gore razgled na zasanjano pokrajino vse do morja. Na to goro je hodil kot otrok in mislil svoje prve misli. Tu se je nemara prvič porajala njegova predstava o „božjem kraljestvu“. Doma ga niso imeli radi. Prerok nima sreče, tudi kot otrok nima sreče. Bil je menda preveč razmišljen, preveč sam svoj in strog, kadar je kaj povedal. Iz Galileje, ki so jo Judje smatrali za manj vredno deželo, potuje vsako leto s stariši in drugimi Nazarenci čez hribe in doline, peš, v pravoverni Jeruzalem. Ta je čisto drugi svet. Tam je slava judovska, je tempel Salomonov, so učenici pisarnarji in farizeji. Življenje v Jeruzalemu ni tako enostavno kakor v malem Nazaretu. V Jeruzalemu so veliki trgovci, bogati meščani, palače, luksuz Azije in Rima. V Jeruzalemu se izgubi, on, mali Nazarenc in stariši ga najdejo med umazanimi, bradatimi rabini. Prereka se z njimi. Otrpli starci brez lastnih misli in čustev trkajo na debele stare knjige, se sklicujejo na preroke, gledajo na življenje in človeka skoz preluknjano rešeto starih postav in sporočil. Kar ni zapisano

v svetih knjigah, je greh, kar ni utrjeno v vsakdanjih navadah, je nedovoljeno, se ne sme, Eden je Bog, srditi bradati judovski Jehova, Bog očakov in prerokov, politični Bog Judovstva, kateremu se mora pokloniti ves svet. On, mali Nazarenc, pa nosi v svojem srcu „kraljestvo božje“, sanja o bratovstvu vseh ljudi, vidi srečo človeka v čistem življenju in resnici. Kaj je človek brez „kraljestvo božjega“ v svoji duši, pa naj se oblači v svilo in škrlat, stanuje v palačah iz rezanega kamna, kaj je človek in njegovo življenje, ako ne gleda v nebo, v nebo, v nebo?

V šole ni hodil, tujih jezikov ni znal. V tihih večerih je v mesečini posedal ob nazaretskih vodnjakih, kjer se je zbirala mladina. Lepe Galilejke so slonele ob svojih visokih vrčih in poslušale njegovo milo toplo besedo. Ali ni med njimi Marija Magdalena? Mlada strastna ognjena lepota, obležena v pisane krpe svoje revščine zagori v prvi ljubezni za prerokom. Toda on je prevelik, da bi osrečeval eno samo bitje. On mora dalje, on mora višje za svojim božanskim ciljem. Razideta se, da se najdeti pozneje na Golgoti in da Magdalena, prečiščena v trpljenja in grehu, ki ji ga je naložilo siromaštvo in strast, pod svetlim božanskim žarom njegovih oči doživi svoje vstajenje in postane svetnica.

Toda mladost je odšumela, cve-toče sanje so dozorele, nastopila je možka doba treznega vstvarjanja. Od reke Jordana prihaja klic Janeza Krstnika, komunista in asketa, ki se oblači v krzno velbloda in se hrani s kobilicami. To je robati fanatični revolucionar, ki pobija izvlačugano dinastijo Herodov, gospodstvo Rima nad Izraelom in moralno propalost svojega časa. „Že je nastavljen se-kira na korenine drevesa“, vpije od Jordana, da odmeva po vsej Judeji. In za vso propalost in korupcijo ima eno samo zdravilo: „Očistite se s čisto vodo spoznanja, ponižajte se in vrnite se vase!“ In krsti ljudi. Jezus

ga obišče in se da krstiti od njega. To je njegovo posvečenje. Janeza Krstnika vržejo v ječo kot komunista in revolucionarja in mu odsekajo glavo po kaprici jezovite Salome.

Onkraj Jordana je puščava mrtva in neobljudena, zavetje zverin, puščava za preroke in mislece. Tje se poda Jezus in ostane tam štirideset dni v postu in molitvi. Tu ga skuša satan. Satan vsega posvetnega, telesnega, vsakdanjega. Pokaže mu bogastvo tega sveta. Mami ga s posvetnimi častmi. Glej, kaj se boš ubijal z idealizmom! Zatri v srcu svojem tisti neumni glas po resnici in lepoti. Mlad si in talentiran, vse lahko dosežeš. Hočeš palačo? Visoke službe? Lahko si minister, diplomat, vojskovodja, vladar. Če te veseli postaneš lahko patrijarh, vladika, prvi svečenik v Hramu Salomonovem. Kaj te brigajo ubogi, potlačeni, ponižani in razžaljeni? Pusti jih, da poginejo v svojem blatu in kalu. Sebe glej, za sebe skrbi. Življenje je kralko, po smrti ni ničesar več. Duša? Larifari! To je igra bedastih prerokov Indije, Egipta in tega tvojega večno norega Izraela. Izkusil si in veš, kaj je revščina, poznal si jo dovolj v zatohli kočici svojega očeta. Iztrezni se in roko mi daj, da skleneva zavezo, ki ti prinese srečo, kakor je še ni nihče užival. Vse ti dam, vse ti naklonim in za to zahtevam od tebe edino, da samo malo — malo pripogneš glavo pred mano. Še tega nočem, da bi me pripoznal pred svetom. Tiha ostani zveza najina, skrita vsem očem, ti pa delaj, kakor da se trudiš za srečo drugih, a ne za svojo srečo. Samo malo — malo pripogni glavo pred mano in me poglej . . .

Tako je govoril satan Kristusu v puščavi onkraj reke Jordana. Tako je mislilo in živelo ogromno rimsko carstvo tistih dni. Na eni strani ošabni mogočni Rim, na drugi ubogi Galilejec s „kraljestvom božjim“ v svojem srcu.

Toda zmagal je Bog nad satanom in pozneje na Golgoti odkupil in odrešil vesoljno človeštvo.

Jezusovo bivanje v puščavi je odločilo moralno usodo človeštva za vse večne čase.

Našemu kmetu!

Zemlja je, ki vse rodi in živi!

Ali si dragi sosed že premišljeval o tej sveti resnici? Pogovoriva se malo o tem! Ti vidiš, da v naši veliki državi, Jugoslaviji, tvori kmeti stan 90 odstotkov vsega prebivalstva, torej prvi in glavni stan, ki je temelj države. Naravna posledica tega temelja bi morala biti, da se on sam gospodarskopolično udeležuje, to je, da kmeti stan more biti v državi v gospodarskopoličnem oziru edini odločujoči činitelj in da mora v tem oziru vzeti vaje v svoje krepke žuljave roke. Da se to zgodi, se mora kmeti stan v celi veliki Jugoslaviji združiti na gospodarskopolični obnovi, tvoriti sam svojo gospodarskopolično jednoto, ne pa tvoriti priveske raznih njemu tujih političnih strank. Kam vodi delovanje, prav rečeno nedelovanje političnih strank, vidimo vsaki dan, Tako pa hočemo mi poljedelci ali zemljaradniki, ki obdelujemo mater zemljo, da preživljamo svet, tvoriti svojo lastno gospodarsko politično enotno stranko. Delavstvo se je že organiziralo v svojih razrednih strankah, katere zasledujejo zboljšanje njih življenjskih pogojev. Vidimo pa tudi, da ima trgovstvo in obrtništvo že svoje organizacije, ki pa so le več ali manj lokalne narave. Njih stvar je, da se združijo v močno celo državo objemajočo stranko na gospodarski podlagi, kakor se združujemo mi. Naš kmeti stan je v prvi vrsti poklican, da ustvari gospodarsko stranko za sebe po celi državi, oni stan, ki daje svoje najboljše sinove drugim stanovom. Kakor hitro kmeti stan s svojo celodržavno gospodarskopolično organizacijo stopi na plan, mora zvest svoji organizaciji zahtevati ustanovitev gospodarsko-političnega parlamenta. Ta zahteva se mora uresničiti, ker

A. N. Potovanje v Macedonijo.

Nekaj časa teče vlak od Skoplja proti jugu med samimi vrtovi; na desno in levo se širijo bogate ravnice z bujno vrtovino, seveda vse za prehrano mesta Skoplje. Topel in blag jesenji dan z mehkim, milim dobrim solncecem v višavi ždi nad krajino in razgled je jasen in veder. Na poljanah vidiš zaprege oračev s počasnimi črnimi bivoli, po cestah, gladkih in suhih, se vlečejo zgodnji popotniki. Tu vidiš močnega Macedonca, ki jo maha samotni v opankah in z rudečim robcem na glavi, kakor si ga vežejo ženske pri nas, da se začudiš, ko opaziš zagoreli, zarasli možki obraz in dolge povešene brke. Tam drobi svojo pot sivi osliček; na njem sedi turška hula, vsa v črnem, podobna

našim nunam, ko bi ne skrivala svojega lica in čela z gosto kopreno. Sedi na osličku sključena, noge ji visijo na eno stran, osleka pa vodi za uzdo majhen Turček, menda njen sinek, z žarko rudečim fesom na glavi. Na oslih jezdi tudi kristljani; lej, ga tam plečatega očanca, ki se mu vlečejo dolge noge skoro po tleh, mama pa zraven capljajo. Toda, ko so se ate najezdili in odpočili, se spravijo z osla in mama sedejo nanj. Seveda je treba pri presedanju živinče ustaviti. Tako se zgodi, da nastane na cesti cel klopčič ljudi in oslov, ki so se srečali.

Osli se zaljubljeni in radovedno ogledujejo, ovohavajo, vpijejo in rigajo, da odmeva daleč okrog. Potem zapoje palica, osli in ljudje se razpeljejo in krenejo vsak sebi. Krajina pa se oži, tesneje in tesneje,

vlak zavije v sotesko, že zapira razgled. Drčimo ob Vardarju, ki se vije med visečim pogorjem; len je in počasen slavni Vardar, ob tej jesenji suši skoro usahel, zakaj povsod kaže svoja gola rebra belih prodiv in blatnih črnih luž. Struga mu leži globoko, pečine na obeh bregovih zijajo v reko, presekane in razjedene, kakor razbita zobovja. Vidi se njih sestavina; to so naplavine kamenja, zemlje, sipovine in zopet kamenja. Bog ve, koliko tisoč in tisoč let je preteklo, odkar se je po teh krajih umirila zemlja po ugaslih vulkanih. Zakaj geologi, ljudje, ki proučavajo zemljo, trdijo, da je Macedonija najhvaležnejša dežela za njihova raziskavanja. Vlak se vleče tik ob bregu in če pogledaš doli v prepad Vardarja, ti zapleza zona po hrbtu. Potem pridejo tuneli, potem postaja, potem se proti Velesu soteska odpira

vedno bolj in nazadnje obstane vlak, nepričakovano, v stanici Veles, ki je precej daleč zunaj mesta.

Mesto Veles leži na obeh visokih bregovih Vardarja, ki je zdaj, ko se je previl skozi sotesko, mogočnejši širok in poln vode, Pogodimo se s kočijažom za pot čez Ovčje polje do Štipa, do koder ni železnice, in se naložimo nemudoma, ker je do Štipa dobrih šest ur. Naš kočijaž je určin iz Štipa, ki se peča s prevažanjem popotnikov iz Velesa do mesta ob Bregalnici, reke žalostnega spomina. Vlečemo se do mosta na Vardarju; ker je most iz pontonov, moramo peš čez njega, potem se pa potegnemo višje skozi pol Velesa, ki leži ob levem bregu Vardarja. Cesta, kamenita in grda, leze počasi navkreber po obljudeni in živahni ulici. Na obeh straneh vidiš prodajalne, največ pa je

temelju države tega nikdo zabraniti ne more.

Drugi stanovi bodo morali, ker njim drugega ne bo preostajalo, s svojimi gospodarskopolitičnimi organizacijami se pridružiti naši zemljoradniški stranki in tedaj pridemo do gospodarskega parlamenta. V gospodarskem parlamentu je spas države, ker ga bo vodil temelj države, ki bo zavrge ogabno politiko, ki izvira žalibog prepogosto iz osebnih in strankarskih vidikov, kakor opazujemo zadnja tri leta in celokupno gospodarstvo ječi pod temi nezdravimi razmerami ter čaka, Tebe, kmeta odrešenika, da ga z gospodarskopolitično celo državo obsegajočo stranko poživiš in z večšimi svojimi delavnimi rokami popelješ v pravi tir, ki bo blagoslov za tebe in državo.

Gospodarski parlament si pa itak lahko izvoli svoj politični odsek ali odbor, ki bi reševal politična vprašanja, sam pa reševal gospodarska vprašanja in bi ista ne zaostajala nerešena kot sedaj, ker politični parlament le uganja politiko, gospodarstvo pa zanemarja. Najprvo moramo urediti svoje gospodarstvo v državi po strokovnih duševnih silah, katerih ima naš zemljoradnik v obilici. Kakor mora vsaka kmetija imeti svoje urejeno gospodarstvo, če hoče prospevati, tako mora imeti tudi država urejeno gospodarstvo.

Gospodarska vprašanja zahtevajo nujne rešitve, katera bo rešil le zdrav gospodarski razum našega zemljoradnika, ki bo znal ublažiti tudi gospodarska nasprotja drugih stanov, v kolikor bi se ovirala.

Videli smo tudi, da je Samostojna Kmetijska Stranka bila započeta na gospodarski podlagi, torej dobro zamišljena, kateri podlagi pa se je po žalostni zaslugi njenih voditeljev izneverila. Istih ne maramo napadati, to nečednost prepuščamo političnim strankam ter krenimo raje na gospodarskopolitično pot, ki nas vodi po celi državi. Združeni v gospodarski jednoti smo zavarovani, da bi kakšna vodilna ličnost ali osebnost zdrknila iz gospodarske na osebno pot, ker jednota nastopa po enotnih načelih, katera narekuje gospodarsko življenje celi jednoti v isti meri, v kateri mora posamezna ličnost zginiti, če bi skušala nasprotovati tem načelom.

Zemljoradnik mora stopiti na krov, zanašajoč se edinole na svoj zdrav razum in krepke roke, zastopati in urejevati gospodarska vprašanja sam, ne pa čakati na milost raznih političnih strank, ki so tuje njemu, on pa njim, katerim je prva naloga politika, gospodarska vprašanja pa prazen nič,

obrtiških in rokodelskih boteg. Tu delajo obrtniki in rokodelci, kakor v vseh južnih orientalskih mestih, kar na prostem, to je njih delavnice so kar na prostem, kakor da bi pri nas odprl izložbeno okno prodajaln in postavil vanje žive ljudi. Seveda je vse enostavno, hišice so nizke in tesne, redko s prvim nadstropjem, vse pa je tako pisano, da se ne moreš nagledati. Peki pečejo, tu še le mesijo leslo, tam kukajo in potiskujejo hlebe v razbeljeno peč, drugje vlečejo z loparji pecivo iz njih; do peka sedijo čevljarji, po trije in več v eni delavnici, do čevljarjev opančarji, vrvarji, sedlarji, kovači, vse dela, tolče, kuje, šije, vije, klesti, vzdiguje, se giblje in nudi očem pravo sliko vsakdanjega dela in vseh človeških potreb. Pri tem so ljudje mirni, toliko, da se ozrejo po nas popotnikov, ki jih prvič vidimo

kateri imajo samo tedaj na jeziku, kadar rabijo volilce.

Le v svoji zemljoradniški celo državo objemajoči stranki more naš kmet postati sam svoj neodvisen gospodar, ne pa kot privesek tujih strank, ali pa razcepljen na razne takozvane kmetijske stranke, pravzaprav malopembne strančice, ki imajo le lepodoneči kmetijski naslov, v resnici se pa na račun kmeta šopirijo osebe, ki brez cilja kolebajo med političnimi strankami, da s prosjačenjem ujamejo kakšne drobinice, da morejo kmetu kakšen uspehek natveziti in ga preslepiti, da ne vidi, da so oni kot voditelji strančic le slabiči.

Le mogočna gospodarska stranka, kot je naša, more postati edini samostojno odločujoči činitelj, kakor hitro združi pod svojim okriljem vsakega zemljoradnika, ker v tem trenutku je ona največja in s tem glavna stranka, ki bo s svojim zgolj gospodarskim programom pretvorila parlament v gospodarskega.

Domača politika.

Glavni izvršilni odbor naše Zemljoradniške stranke. Za predsednika Zemljoradniške stranke je izvoljen poslanec br. Dako Štavljanin, za podpredsednika br. Milan Gavrilović, za tajnika br. Milan Komadinic in Fedor Nikić, za blagajnika br. Vlajinac.

Kriza vlade. Kriza naše osrednje vlade v Beogradu gre k svojemu koncu. Kralj Aleksander je naročil predsedniku Narodne Skupščine g. dr. Ribarju da bi posredoval med radikalci in demokrati v smislu sporazuma. Gosp. dr. Ribar je sklical zastopnike obeh strank in dosegel, da so se demokrati in radikalci zopet pomirili. Posledica tega bo nov Pašičev kabinet, pomlajen z nekimi novimi osebami iz obeh taborov. Da pa imajo radikalci kontrolo v ministrstvih, ki ostanejo v rokah demokratov, ustanovijo v smislu vidovdanske ustave v vsakem ministristvu mesto podtajnika, ki bo v demokratskem ministristvu radikalec, v radikalnem pa demokrat. V vladi ostanejo tudi naši Samostojneži, ker so na življenje in smrt vezani na radikale in demokrate. Seveda bodo nosili tudi nadalje vso odgovornost za vse kar se godi dobrega in slabega v naši državi. Kako dolgo bo živela ta nova vlada in kako bo rešila vprašanja volilnega zakona, kako bo predvsem spravila v ravnotežje naše zavoženo gospodarstvo, pokaže najbližja bodočnost. — Minister za socialno politiko postane, namesto g. dr. Kukovca, slovenski demokrat g. dr. Žerjav.

in smo iz daljne dežele. Naš voz se komaj izogiblje otročaje, ki drviijo sem in tje po ulici, umazani, raztrgani in kričavi kakor otroci sploh. Zdaj zopet srečamo razteglo karavano navorjenih oslov in mul, ki se vlečejo, spojeni z dolgo vrvo od prvega do zadnjega, v spremstvu bradatih sivih starcev in bosopelih dečkov. Naša cesta gre proti vrhu, kjer so poslopja lepša, okna nezaupno zagrnjena, tu in tam obdana z leseno rešetko, znamenje, da je tista hiša turška hiša. Oziraš se po oknih, ne bi li kje izza zavese opazil lep obrazek lepega dekleta. In toliko, da si se je spomnil, lej, že te gledajo odtam žareče črne oči, toda belo lice izgine kakor v sanjah in zavesa pade bliskoma, čim si se srečal z gorečim, tiho strastnim pogledom južne lepote.

(Dalje prihodnjic.)

Svetovna politika.

Veliko čiščenje pri boljševikih. Boljševiki ali komunisti v Rusiji so izvedli veliko čiščenje v vrstah svoje stranke. Po vseh gubernijah so pometali iz stranke pristaše, ki so se kakorkoli pogrešili zoper stranko. Število izključenih iznaša do 62 od sto, kar pomeni, da so boljševiki, ki imajo organiziranih do 600.000 članov, spodili iz stranke nič manj nego 360.000 pristašev. Kaj takega še ni storila nobena stranka, kar svet stoji. Vrhutega pa se komunistično glasilo „Pravda“ pritožuje, da je tega čiščenja — še premalo. Ruski pisatelj Amfiteatrov je povedal zadnjič v Pragi, da je Ljening Uljanov, današnje Rusije poglavar, odgovoril na vprašanje, koliko je pravih komunistov v Rusiji, tako le: „Samo trije komunisti so v Rusiji. Ljening, Uljanov in jaz.“

Konferenca velikih držav v Washingtonu je določila razmerje velikih vojnih ladij na ta način, da ne bode imela nobena velika pomorska država večjega števila vojnih ladij nego katerakoli druga država. S tem prenehajo biti Angleži gospodarji vsega morja, kakor so bili dozdej. Tudi je konec angleško-japonske zveze, ker so velike države Amerika, Anglija, Francija in Japan, kakor smo že poročali, sklenile med seboj Zvezo držav Tihega Oceana. Na Rusijo se pri teh pogovorih in sklepanjih sploh niso ozirali, ker še Rusijo kot delavsko državo ni priznala nobena druga država. Čičerin, ruski komisar za zunanjo politiko, pa protestira kljub temu na vse strani, češ, Rusija ni vezana z nobeno izmed teh mednarodnih pogodb, ki jih sklepajo in sklenejo brez nje.

Domače vesti.

Svima zemljoradnicima pravoslavne vere čestita k božiču i želi sretno novu godinu uredništvo „Naše Vasi“.

Vsem našim cenjenim naročnikom, somišljenikom in bralcem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto.

Prihodnja številka našega lista izide zaradi praznikov v četrtek dne 5. januarja 1922.

Današnji številki „Naše Vasi“ prilagamo položnice. Ako kdo položnico prejme, dasi je naročnino že poslal, naj nam pomoto oprosti, položnico pa spravi za drugič, ali pa z njo pridobi novega naročnika.

Naša položnica je doživela svojo malo povest. Starček nekje doli za Savo je prejel položnico „Naše Vasi“. V Celju ima sina v orglarski šoli in mu pošilja mesečni znesek za šolanje. Ker pa je poštnina za pošiljanje denarja precej visoka, je starček porabil našo položnico in po njej poslal denar svojemu sinu v Celje. Čekovni urad pa je svotlico poslal našemu upravništvu, ki se je seveda čudilo, ko je prejelo skoro dveletno naročnino za „Našo Vas“. Starček je uvidel svojo pomoto, ali pa ga je kdo poučil, in nam je pisal, da je denar namenjen njegovemu sinu in ne nam. Mi smo takoj poslali svotico njegovemu sinu in mu želimo obilo sreče.

Tajništvo Zemljoradn. Stranke za Dolenjsko se nahaja v Novem mestu. Tajništvo je prevzel brat Franc Grobovšek (poprej Josip Magolič), Novomesto, Glavni trg. 89. Tajništvo daje vsa pojasnila, sprejema naročnino za naš list in vpisuje pristaše v našo stranko.

Tajništvo Zemljoradn. Stranke ustanovimo v kratkem v Mariboru, Pluju in Radgoni in na Gorenjskem. Glavna pisarna pa se nahaja za enkrat v Celju, Razlagova ulica 11, pri zemno levo.

Naše dobro misleče učiteljstvo opozarjamo na dopis g. Belana Schmidta v današnji številki. Odlični učitelj naroda g. Schmit je ustanovil na Dobrni in okolici nedeljsko kmetijsko šolo in s tem postavil temelj novemu načinu pospeševanja ljudske prosvete in kmetijskih koristi. Učitelji Slovenije, posnemajte ga, kjer morete in pokažite svoj idealizem! Vsa navodila daje g. Belan Schmidt sam.

Božič. Rojstvo Kristusovo je najlepši praznik kristjanov v letu. Praznujejo ga vsi slovesno brez ozira, ali so katoliki, pravoslavni ali protestanti. V mestih se zbirajo na sveti večer okrog božičnega drvca, bora ali smrečice, ki ga nežne roke dobre matere ali deklet okrasijo s sladkarijami, z zlatimi in srebrnimi utrinki. Po kmetih pa delajo jaslice, ponekod zelo umetne, in svetijo v hiši celo sveto noč. Tudi po cerkvah napravijo jaslice. Najlepše in najbolj žive napravijo bratje lazarisiti pri sv. Jožefu nad Celjem Kapucini, ki so bolj učeni, pa ne znajo delati jaslic kakor lazarisiti. Letos bodo polnočnice zelo lepe. Zemlja je zmrzla, sneg je zmrznil, noči so svetle in jasne. Blagor vsem, ki lahko obhajajo ta sveti praznik v krogu svojih domačih, na toplem in ob obilno obloženih mizah. Ubogi so pa tisti, ki nimajo svojega doma, ne dvorišča, ki ne morejo obdariti svojih otrok in ki bodo tudi na sveti večer preklinjali kruto usodo in škripali z zobmi. Ubogi so tudi tisti, ki nimajo duševnega miru in se mučijo v dvomih — in pa taki, ki ne mislijo samo na sebe in ne morejo biti srečni, dokler vedo, da se zvijajo tisoči v bedi in pomanjkanju zavoljo krivic, ki vladajo v današnjem društvu . . .

Razglas. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo namerava prirediti v ribjem vališču na Bledu dva tridnevna tečaja o umetnem ribogojstvu in sicer bi prvi tečaj, ki bi se imel vršiti okrog novega leta, podajal navodila za pridobitev in valitev ribjih iker, a drugi tečaj spomladi bi obravnaval odgojevanje in nasajanje ribjega zaroda. Tečaj bode vodil rib. konzulent prof. Iv. Franke. Prijave je poslati z ozirom na omejeno število udeležencev čimprej, najkasneje pa do 24. t. m. na Pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo. Potrebni, manj premožni interesentom bo imenovani oddelek Pokrajinske uprave podeljeval podpore po največ 300 K za vsak tečaj. Prošnje za podporo s potrebnimi prilogami je istotako vložiti do zgoraj označenega dne pri oddelku za kmetijstvo. Katere dneve se bodo vršili tečaji, se pravočasno objavi potom dnevnega časopisja.

Dopisi.

Nedeljska kmetijska šola na Dobrni. Zasnoval sem početkom novembra t. l. nedeljsko kmetijsko šolo na Dobrni, ki bode trajala do Velike noči. — Moja metoda temelji na dejstvu, da smatram rokotivorni pouk kot glavni predmet. — Delo zahteva: 1. razumno delo, 2. veselo srce (slovanska nar. pesem) in 3. uk. Na tej šoli se poučujejo v dveh oddelkih, možki in ženske (šoliodrasli) za se. Možki pletejo koše, jerbace, košarice, metle,

napravljajo vile, grablje, samokolnice, vežeje knjige, ustrojijo kože, napravljajo copate i. dr. ženske krpajo, strgane obleke, šivajo na šivalnem stroju, predejo i. t. d. Pozneje se uvede tudi kuhinja, kjer se bodo dekleta vadile pripravljati okusne priproste kmetijske jedi. Med delom se vrše predavanja o kmetijstvu, živinoreji, sadjereji, vrtarstvu, čebeloreji, kmetijskem računanju, pedagoški utrinki in o protialkoholnem gibanju. Pouk je po načinu parlamentaren. V odmorih se goji mila slovanska pesem. Šola dobavlja vsak teden tržna poročila iz Maribora, Celja in Ljubljane. Vsporedno s to šolo deluje knjižnica. Za predavatelje je aganzirana vsa tukajšnja inteligenca kateri je najlepše plačilo vsestransko zanimanje kmetijskega prebivalstva.

Belan Schmidt, šolski vodja.

Iz Dolenjskega. Krasna je dolenjska stran Slovenije, po narodi, a še plemenitejši so nje prebivalci. Po večini kmetje se pečajo s kmetijstvom in vinogradništvom, katero daje v dobrih letinah izborna dolenjsko kapljico. Tudi letos je pridelala Dolenjska nenavadno dobro vino, tako, da najstarejši ljudje ne pomnijo enakega. Že prihajajo kupci iz mest in kupujejo vino po nenavadno visokih cenah. Silno tarejo našega kmeta davki in neznana draginja, katera dan za dnem narašča. Kako temu pomagati, kdo je temu kriv? Vaši poslanci, katere ste poslali v Beograd, ne delajo za Vašo korist, ampak za korist svojih žepov. Namesto da bi delali za Vas, delajo za svoje koristi.

Dolenjci! Srbski in hrvatski kmetje Vas kličejo, da se njim pridružite in da pristopite v kmečko organizacijo za celo Jugoslavijo in to je „Zveza Zemljoradnikov“. Glasilo „Zveze Zemljoradnikov“ za Slovenijo je list „Naša Vas“, brez katerega ne sme biti nobena kmetijska hiša. V slogi je moč, pravi pregovor. Meščanske stranke so se že zdavnaj združile, tako da danes imajo celo oblast nad Vami. Naša država je kmečka država, tako da šteje danes 85—90 odstotkov kmečkega prebivalstva. Vas 90 odstotkov kmetov, vlada 10 odstotkov meščanov — kapitalistov. To je krivično nasilje. Vsako nasilje rodi odpor. Klerikalna in Samostojna stranka ne dosežejo nobenega uspeha, ker jih je premalo.

Dolenjci! Podajte si vsi roke, bodite te ali oni stranke in pristopite v „Zvezo Zemljoradnikov“ ker edino z močno kmečko organizacijo, boste zmagali na celi črti, tako, da bode zanaprej vladala kmečka večina.

Zemljoradniški pozdrav!

Zemljoradnik.

Po svetu.

Največji slap. Do zdaj so mislili, da so največji slapi na svetu Njagara, slap Ignassi v Braziliji, slap Zambezi in slapi Nila. Še večji kakor so ti je slap Kajetanaru v angleški Gineji, ki ga je odkril inženir Brown. Ta slap meče svoje vode z višine 230 metrov in v širini 120 metrov. Ta višina je petkrat večja kakor pri slapu Njagari. Vodne sile slapa Kajetanara iznašajo 2.500.000 konjskih sil, torej še enkrat toliko kakor Njagara.

Živ uteg. V ruskem mestecu Ivanov-Voznesensk niso imeli utegov za občinsko tehtnico. Toda pomagali so si na prav originalen način. Odtehtali so občinskega policaja in od takrat jim služi policaj namesto utega pri občinski tehtnici. Nekega dne so hoteli vagati seno. Iskali so policaja. Ni ga bilo. Iskali so ga po vsem

mestu in ga nazadnje našli v krčmi. Toda počakali so morali, da je popil svojo porcijo. Na tehtnico pa je prišel malo težji kakor je bila njegova numera — na škodo kmeliča, ki je seno pripeljal.

Brezno Pariza. V Parizu, tem modernem Eabilonu, izgine vsak dan, kakor poročajo francoski časopisi, 30 — 40 mladih žen, deklet in otrok. Le eno tretino jih zopet najdejo, vse druge se izgubijo v močvirju pariških ulic. Ali padejo kot žrtve v roke slovitih pariških zločincev, ali pa jih pogoltno sramotna trgovina z dekleti, ima razpele svoje mreže po vsem svetu.

Cudna nagrada za časnikarje. Perzijska vlada deli nagrade časnikarjem na poseben način. Kdor piše, kador je vladi prav, dobi nagrado v zlatu. Kdor pa piše proti vladi, temu se godi slabo. Tako je kaznovala perzijska vlada urednika komunističnega lista „Zvezda Perzije“ s 600 batinami, ki jih je prejel urednik v treh obrokih. Seveda Perzija je — v Aziji!

Reki. Tudi na sebe se ne moremo zanesti. — Mnogi zidajo svojo srečo na ženski zvestobi; to pa je najmanj varna stavba. — Tudi vlak srca lahko zamudimo. — Največji dobrotnik na svetu je upanje.

Kdor zaupa na Boga... Nekje na Češkem so tatovi ukradli župniku celo kad kislega zelja. Na mestu, kjer je stala kad, so ostavili činični tatovi listek z napisom: „Kdor zaupa na Boga, ne potrebuje kislega zelja.“

Klic na pomoč.

(Iz delavskih krogov.)

Tako nekako se lahko razume sedanje poskus združenja socialdemokratske oziroma socialist. stranke v Jugoslaviji. Najbolj pa so znane te stranke kot stranke ministrov na razpoloženju. Njihovemu geslu „Proletarci vseh dežel združite se!“ — so se odzvali tako, da so se združili „probe-buržuji“ v Jugoslaviji.

Takoj po ceremonijah ujedinjenja so imeli priložnost, da poskusijo svojo ujedinjeno moč pri občinskih volitvah v Zagrebu.

In glej čuda! Teh ujedinjenih prijateljev gg. Bukšeka, Korača in Radoševića ni bilo več kakor 400 in to v Zagrebu, skoro največjem mestu Jugoslavije. Po tem lahko sodimo, da je teh 400 pristašev zlimalo skupaj osebno prijateljstvo nekdanjih ministrov.

Delavstvo kakor tudi kmet uvideva, da ga ne more več zastopati v rudeč plaš zagrjnena oseba, katere notranjost se pokaže v vse drugačni luči, če jo preiščeš. To kar se je pojavilo v Zagrebu, se bode o priliki ponovilo tudi pri nas v Sloveniji. Kmet in delavec pa si bosta segla v roko in se oprijela ne več obljub navajenih ministrov na razpoloženju, marveč res za njega blagor delujoče velike celodržavne Zemljoradniške Stranke.

Gospodarstvo.

„Podpis ovstroogrskih vojnih posojil. Doznavamo, da zbira oddelek za kmetijstvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani material za očuvanje koristi tistih korporacij, ki so podpisale kako avstroogrsko vojno posojilo. Občine bodo ta vojna posojila popisovale do 15. januarja 1922. Pozivljamo občinske urada, zadruga in razne druge občekoristne institucije, da pri občinskih uradih pravočasno prijavijo vrsto, serijo in iznos posameznih avstroogrskih vojnih posojil, ki so jih podpisale. Interesente opo-

zarjamo na tozadevna razglasila, ki jih bodo občinski uradi objavili.“

Žitne cene.

Na borzi v Novemgradu so bile cene dne 15. t. m. sledeče:

Pšenica (sremska) kron 1430, bačka K 1435, srbska K 1350.

Ječmen za krmo iz ladje Smederovo K 840, iz Banata K 1000.

Oves: bački K 850—, sremski K 850—, isti za februar K 875—.

Koruzica: bačka, nova, v Novemgradu K 1080—, banatska okrog Bečkereka K 1060—, na storžin K 800—.

Moka: v vrečah iz Bačke št. 0 po K 1950, za kuho K 1850, krušna K 1720, cenejša po K 1550.

Otrobi: v vrečah iz Bačke, kron 700—, iz Banata K 660—, iz Srema K 700—.

Fižol: novi beli K 1150, sladki grah K 1400.

Mast (svinjska), neto iz Bačke K 6200, iz Banata K 6000.

Pekmez: neto iz Bosne K 2200.

Seno (gorsko, prešano), parileta Novisad K 580—.

Kislo zelje iz Novegasada kron 835—.

Borza.

Zagreb: Devize: Berlin 144-150, Milan 1200—1208, London 1105-1118, Newyork 264—265, Pariz 2135—2150, Praga 338—341, Curih 5125—5190, Dunaj 4-15—4-25, Budimpešta 40-40-25.

Curih: Devize: Berlin 2.87, Newyork 51.4, London 21.62, Pariz 41.70, Milan 23.60, Praga 6.60, Budimpešta 0.77, Zagreb 2, Varšava 0.17, Dunaj 0.19, avstrijske žigosane krone 0.10.

Širite list

„Naša Vas“

Kozolec

popolnoma v dobrem stanju, je na prodaj. Več pri lastniku Ant. Mahen, Trnovlje pri Celju.

Varujte se miši in podgan!

Najuspešnejše jih lahko uničujete s kuživom, ki ga dobite v najboljši kakovosti in vedno sveže pri „Jugoslovanskem Serum-Zavodu D. D.“, Zagreb Bienička cesta št. 21. 2-1 Telefon 14-45. Brzjaviti: Serum, Zagreb.

Kupim okrogel les

na vagon naložen franko vsake postaje v tuk. okolici ali franko Celje in tudi stoječ les v vsaki množini. Ponudbe poslati na

IVO ČATER,
parna žaga v Celju. 4-2

USNJE

vseh vrst po najnižji dnevni ceni dobite pri tvrdki

F. FAGANEL
Gosposka ul. 26
CELJE.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 kron.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.

2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 15 K; Brkomaz 8 K; najfinejši Hega-puder dr. Klugera v velikih originalnih školjkah 30 K; najfinejši Hega zobni prašek v palci školjkah 30 K; puder za gospo v vrečkah 5 K; zobni prašek v školjkah 7 K; v vrečkah 5 K; Sachet dišava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo 12 listkov 24 K; najfinejši parfem po 40 in 50 K; Močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa. 9-3

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubička donja, Elsa trg št. 318, Hrvaško.

VAŠA ŽELJA

meti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER.

Prihranite si popraviljanja in jezo.

Najfinejše ure

iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d. **Naročne ure.** Bogata izbirtka verižic, prstanov, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra vsake vrste. 15-3

Zahtevajte cenik s slikami od:

Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, Ljubljana, št. 979

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke dokazano najboljše kakovosti iz prvih tu- in inozemskih tovarn, kupite najceneje v največji izbiiri v veletrgovini in razpošiljalni

R. Stermecki, Celje, št. 383.

Ilustrovani cenik z več tisoč slikami se pošlje zastonj. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. 32-7

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Ant. Jošta nasl. 8-7

Franjo Dolžan
Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Kritja streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelovodov itd. Izvršitev točna. Cene zmerne. Za izvršena dela se jamči.

Naznanilo.

Dovoljujem si Vas vljudno opozoriti, da imam redno v zalogi vse v vojaško opremo spadajoče predmete. Izdelujejo se vse vrste uniform, čepic, kakor za vojake, železničarje, policijo, žandarje, finančne stražnike, poštarje, ognjegasce itd.; istotako tudi vsakovrstne športne čepice za gospode, dame in otroke. Velikanska zaloga kožuhovine in kožuhovinskih izdelkov. Prezame v svojo stroko spadajoča naročila ter izdelujeta iste točno in po najnižji ceni.

Svitke kožuhovine se prevzamejo v snaženje kakor tudi vse vrste kožuhovine čez poletje v shrambo. Kože vseh vrst se prevzamejo v ustrojenje. Surove kože kupujem po dnevni ceni

M. FRÖHLICH

krznarija in izdelovalnica čepic
CELJE, Kralja Petra cesta 11
15-7

Oglejte si 52-6
manufakturno trgovino
J. KUDISZ
Celje-Gaberje št. 16,
nasproti vojašnici Kralja Aleksandra.
Priporoča se vsem odjemalcem:
:: na drobno in debelo. ::
Dospela je velika množina tromezemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, ceфир, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

„Pri kmetu“

ANTON FAZARINC
(preje Srimc)
CELJE, Kralja Petra cesta.

Priporoča svojo bogato zalogo špicerijskega in kolonijaln. blaga, semen in deželnih pridelkov.

Postrežba točno in solidna!

Cene zmerne!

Kupuje vse vrste deželnih pridelkov.

15-7

Priporoča se tvrdka
PETEK & DRUG,
CELJE
trgovina s špicerijskim in kolonijalnim blagom in kupuje vse deželne pridelke po najvišjih dnevni cenah. 15-7

FRANC SODIN
tovarna strešne in zidne opeke
LJUBEČNO pri CELJU,
:: poštni predal 73 ::
Gostilna in veleposestvo Bukovžlak 15-7

Izdelovalnica sodavode in pokalic
Gaberje št. 8 pri Celju
— nasproti vojašnici Kralja Aleksandra —
se vsim cenjenim odjemalcem toplo priporoča. :: Postrežba točna in solidna.
15-7 **A. M. BALDASIN.**

ŠPECERIJSKO BLAGO
se najcenejše kupi pri tvrdki:
ANTON MOČNIK, Celje
15-7 **Glavni trg št. 8.**

ZLATARSKA TVORNICA!
Izdelovanje srebrnine in zlatnine, špicerijalitetne doze za svalčice in smodke. — Občinstvu se toplo priporoča
IVAN BEUC, CELJE
Gosposka ulica. 26-7

Franc Čater
posestnik in lesni trgovec v CELJU
se priporoča 15-7
za nakup in prodajo vsakovrstnega lesa.

Samo v hiši št. 25!
M. Baumgartner
CELJE □ Gosposka ulica št. 25 □ CELJE
Velika zaloga vsakovrstnega novega pohištva domačega in tujega izdelka.
Divani, madraci, pernice, odeje, i. t. d.
Kompletna oprema za novoporočence.
Cene zmerne. 17-4 Delo solidno.

Stavbeno in pohištveno mizarstvo
Franjo Vehovar, Celje.

Prezame vsakovrstna stavbena in pohištvena dela ter jih v najkrajšem času izgotovi. Velika zaloga vsakovrstnega pohištva. :: Delo solidno. :: Cene zmerne. :: Za blago se garantira. 15-7

TISKARNA A. RODE
Vizitke, poročna naznanila, zavitki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.
LASTNA KNJIGOVEZNIKA
izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela cenno in okusno.
CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.

FRANJO BIGAJ
urar državne železnice
CELJE, GLAVNI TRG 14

Zaloga zlatnine in srebrnine kakor tudi žepnih in stenskih ur in budilk najboljše vrste po najnižjih cenah. Popravila se izvršujejo ločno in po zmernih cenah proti 2 letnemu jamsivu. 26-7

Prepričajte se sami
da kupite
najceneje in najsolidneje obleke
za gospode in dečke. **Sukno** najfinejše vrste za gospode in dame.
Vse krojaške potrebščine pri tvrdki
Celje IVAN MASTNAK Celje
Kralja Petra cesta št. 31. 15-7
Istotam izdelovanje oblek po najnovejši modi

TVORNICA ZLATNINE IN SREBRNINE
GATEJ & COMP. D. Z O. Z. CELJE

kupuje zlato in srebro
po dnevni ceni.

15-7

Kmet in Sveti večer.

Po starih navadah in šegah obhajano sveti večer. Kristus je Bog in ne človek, kdor misli drugače je — zver.

Ne vprašamo, kdaj je to bilo, zakaj in kako nam ni mar. Učili so nas in učijo, da Božič je sveta stvar.

Napekla poltic nam je žena v novembru sem svinjče zaklal nocoj se postimo — a jutri bo zvrhan tudi bokal.

So jaslice v kotu, ko lani, imamo nocoj paradiz pa vemo, da Kristus rojeni bo kmalu nosil svoj križ.

K polnočnicam gre družina a zunaj je ivje in mraz, ob cestah tolovaji brez strehe, O Bog — usmili se nas!

Delavec in sveti večer.

So Marx, Lassale in Engels in tudi mladi Prudhon pisali v knjige debele: Nikoli meščanom pardon,

nikoli pijavkam miru, blagostanja, poleta ne sme dovoliti volja proleta.

Ker mi smo pod njimi sto sežnje, še sto in še sto in še čez.

Mi smo ko čebele delavke brez spola, mi smo mogočni jez, ki čuva njih srečo, če tudi nas same nadloga tare,

Ker mi smo bili in smo in bomo uboge pare.

Nocoj je sveti večer: ... V svilenih plenica počiva meščanski Krist Smehlja se srečnim — On! — v življenju je bil komunist, mučenik in spotika filistrom, debelim trebuhom očitek a zdaj je meščanom Bog, ah, kako majhen in plitek.

Nocoj je sveti večer ... Romantika stara v vseh svetlih oknih bedi, tisoč src, tisoč src v palačah in kočah za Krista gori ...

Jaz pa te prosim, o Kristus, daj jim spoznanja — namesto romantike in malikovanja

Teta Pavla.

Na postelji kraj okna, kraj okenca z železnim križem, leži teta Pavla, skrčena in do vratu odeta, uboga teta Pavla. Njeno je lice mrtvo, njene so roke mrtve in le v očeh ji lli še življenje. V izbi temniyo vegaste stene, iz kotov prežijo mrakovi, že guba zunaj svoje somorno čelo nizki jesenji dan. Morda plice selivke klic, morda iz dalje pusli krik, odnekod prihaja lužni glas, vse bliže in bliže.

Zarožljalo ji je v prsih kakor v kolesju stare ure. Pod njeno nelično gmoto je zaječala postelja in po odeji so preleteli nagli gibi, loveč se kakor drobne miške. Teta Pavla je premaknila glavo, je privlekla k licu svoje težke od vodenice nabrekle roke in je poskušala vstati.

Zavpila je:

— Martine, Martine, umiram ... Pomagaj, jaz umiram ...

V izbo je stopil Martin, visok seljak rudečih las in frlast. Omeril je izbo in telo Pavlo in postelj in stene in je nevoljno nakremžil lice.

Teta Pavla je povzdignila k nje-mu težko roko.

— Prižgi mi svečo, Martine, jaz bom umrla. Kaj nisi slišal kako je kriknilo zunaj, kako je zavilo visoko, ... visoko ... Daj svečo, prižgi mi svečo, Martine!

Martin je prižigal svečo in odgovarjal:

— Tri dni že umiraš, teta Pavla. Še malo in glej, sveča bo doogorla. Ta pa je tvoja krslna in kaj hočeš potem, da ti prižigam, ko boš v resnici umirala?

Podal ji je žuto, napol dogorelo svečo voščenko, okrašeno s pisanimi pasovi in s podobo Jezusa. Teta Pavla jo je vzela v svoje debele vodenične prste in se je zagledala v luč in molila, vzdihovaje, očenaš za srečno zadnjo uro.

Zunaj je zahladal tihi jesenski veter; udaril je v okno in zazibal tri hruške, ki so visele v oknu na nili. Zahladal je drugič močnejše, nagnil voščenko drhtečo luč, udaril je tretjič in jo ugasnil.

Martin je pristopil. Tuje in hladno ga je pogledala teta Pavla. Nagnila je k njemu svečo in je dejala:

— Na Martine, vzemi svečo, zdaj še ne bom umrla. In okno zapri, Martine, mrazi me, odejo mi popravi. In čuj Martine, daj mi jesti!

Martin je vzdignil obrvi. In pre-magoval se je v glasu, ko je zasikal:

— Hudiča ... Ali umreti, ali pa ... Kaj bi ti mene imela za bedaka! In jesti bi hotela, jesti. Saj ne moreš jesti, sama veš, da ne moreš ne jesti in ne piti.

— Bi jedla, bi, in pila bi tudi, je govorila teta Pavla. Daj mi, Martine, rudečih jagod, s sladkorjem posutih, in vina mi daj, Martine. Pa kruha in mleka bi tudi, daj, Martine, skuhaj mi mleka.

Martin ji je pokazal pest in se zadril:

— Kaj res ne misliš umreti ... Kdo te bo redil, kdo stregel tvojim silnim razvadam? ... Umri, pa je, živeti itak ne moreš več. Umri, sliši, umri ...

Zaškripal je z zobmi in segel s pestjo proti njej.

— Ko pa ne morem umreti! — je zavekala teta Pavla.

Zagledala se je proseče v njegove srdite oči in med njo in Martinom se je začel boj za njeno ubogo življenje. Martinova roka je visela grozeče nad njenim vratom, se krčila, se nižala, prihajala vedno bližje. Martin je težko sopesl, jeza mu je pognala kri v obraz. Oči so mu izstopile, kakor besni zverini, in že se je sklonila njegova glava v groznem sklepu. Teta Pavla se je branila z očmi, in ko je začutila na svojem grlu Martinove železne prste, je z vso silo privlekla izpod odeje dolgo, črno, nabasano nogavico.

Martinu je omahnila roka. Okrenil se je od postelje in zamrmral mračno:

— V greh zapeljuješ človeka! ...

— Bog ti odpusti grehe, je odgovorila plaho teta Pavla, stresajoč z glavo zavoljo solz, ki so ji zastlirale poglede. — Bog in sveti Martin naj te obvarujeta pred hudim, tolažnik sveti Duh naj ti pamet razsveti ... Kaj si hotel meni, ubogi siroti ... Daj mi mirno umreti, le še dan, dva potrpi, potem bom sama umrla in pokopal me boš. To bo pa tvoje, vse, kar je v nogavici bo tvoje, ne boš se kesal, Martine ...

Spravila je zopet nogavico pod odejo in je skrbno opazovala Martina. Stal je pri vratih, z licem od nje in prevdarjal.

— Tisto je res, da imaš nogavico, teta Pavla. Kaj pa je v nogavici, to vedi vrag. Sanjalo se mi je že, da je tvoja nogavica sleparija ...

— V nogavici je vse moje bogastvo!

— Hm — je zamrmral Martin in odprl vrata. — Zdaj grem po mleko. Mleka ti skuham in kruha prinesem in vsega. Kaj misliš, da imam kamen namesto srca? Moj Bog, z bolnikom!

In s praga, ko je stopal v vežo, je še dodal:

— Teta Pavla, če pridejo kakšne babe, nekaži jim nogavice. Svet je hudoben in popačen ... Lahko bi izginila tvoja nogavica ...

— Ne boj se! — je odvrnila teta Pavla s postelje in vrata so se zaprla. Teta Pavla si je oddahnila in okrenila glavo k oknu. Zopet je prihajal od zunaj daljni klic, žalosten in sam, klic vsega neznanega in skrivnostnega. Teta Pavla je mislila na črni grob, ki vzame njeno ubogo telo, in na pravičnega Boga, ki bo sodil njeno dušo. Kod si hodila, teta Pavla, povpraša pravični Bog, kako si ravnala svoje življenje? Sem bila siromašna služkinja z mladih nog, odgovarja teta Pavla in se ne straši ognjenih pogledov božjih. Sem z doma šla, po svetu sem šla, sem služila, robotala. Ljubega nisem imela, mati nisem postala, moja mladost je bila neprijazna, zakaj z lepoto me nisi obdaril kakor druge brez števila. Moja glava je bila neuka, selska glava, pisali nisem znala, brati ne, vedela sem le to, da si Ti na nebesih od vekomaj do vekomaj in da sem jaz nič pred Teboj. Ko pa si me udaril z boleznijo in so me ljudje spodili od sebe, sem se spomnila kraja, kjer sem se rodila. Vzdignila sem se ter sem romala čez hribe, doline in našla sem svoj dom, da bi mi posvetil smrt in mi dal hladnega groba. Strah me je bilo umreti na tujem. Videla sem, kako ja umrla na tujem taka uboga služkinja kakor sem jaz. Peljali so jo boso in le s plahto pokrito v mrtvašnico in tam je ležala na deskah, na tleh, brez križa in sveče. Noge je imela še blatne od pola, roke neumite, take težke noge z velikimi prsti, take močne roke, ožgane, ožuljene, trde. Ko sem odgrnila plahlo, sem videla, da je bilo naga, vsa grda in razmesarjena, in ko sem vprašala človeka, ki je tam pri mrtvih na straži stal, kam jo pokopljejo, je dejal, da je ne bodo pokopali, temveč, da bodo njeno glavo kuhali. Zgrozila sem se in vpraševala in zvedela, da služkinjam, hlapcem, sploh ubogim ljudem po smrti kuhajo glave, da jih študirajo. Bogatim po smrti ne kuhajo glav. Siromašnim pa kuhajo. Tega sem se prestrašila in sem domu pohitela, da bi doma umrla. — In tvoji grehi? povpraša dalje pravični Bog. Ne da bi vedela, odgovarja teta Pavla, le nevoljna sem bila med boleznijo. Godrnjala sem že, ker sem bila lačna. Martin mi je malo jesti dajal. Ko sem prišla, toliko, da se je spomnil, da sem mu teta, sestra očeta njegovega, in me je vzel pod streho, še le potem, ko sem mu obljubila, da bo on edin vse za menoj dobil. In tvoja črna, nabasana nogavica? povpraša pravični Bog.

Teta Pavla se je zgrozila in je zatisnila oči, da bi se skrila pred obličjem pravičnega Boga. Toda Boga je videla tudi zdaj, in tako stroge so bile njegove oči, da ni mogla ničesar tajiti. Prosila je odpuščenja zavoljo nogavice ... Da ni šlo drugače ... Da je Martin skopuh, da jo je hotel vreči pod kap, da ji ni jesti dal ... A nič ni zaleglo pred Bogom. Bog je bil vsiljiv in strašen. Legel ji je na prsi kakor težak kamen, ugrabil jo za srce, ji stiskal srce neusmiljeno, in stopil ji je na čelo hladni znoj. Teta Pavla je zaupila na pomoč, odprla oči in se razgledala.

Spomnila se je, da ji je Martin obljubil mleka in kruha. Le še enkrat mleka in kruha bi rada teta Pavla. Da se malo ogreje in pokrepča in potem zaspi še pred nočjo. Zakaj najhujše so za teta Pavlo dolge črne jesenske noči. V želodcu glad, roke pretežke in mrtve, pod hrblom pekoča bolečina, morda so se že zaredili črvi na živem telesu, taki dolgi beli črvi, ... In nobene ure ni v izbi, ki bi tiktakala in to dolgo tišino delila. In nobene luči od nikoder, nobenega žarka, nobenega glasu. Le eden je glas. Le en sam je klic, daljen in pust, klic vsega neznanega in skrivnostnega.

— Pa čemu vse to, moj Bog? — je vprašala teta Pavla. Ti, ki imaš solnce in zvezde, pa čemu ne daš meni čašo mleka in skorje kruha?

— Nič ni kruha in mleka tudi nimamo! — je zaklical Martin z veže.

Vstopil je in zaprl vrata za sabo. Teta Pavla je videla, da ima Martin v rokah veliko temno steklenico.

— Žganja sem prinesel! — je dejal Martin in obraz mu je sijal veselja. Žganje te bo okrepčalo, pij, kolikor se ti poljubi!

— Oh, še nikoli v življenju nisem pila žganja, je kliknila teta Pavla in segla po steklenici.

— No, jaz ti pomagam, je govoril Martin, le pij, žganje je zoper vsako bolezen. Kdo ve, nemara še vstanesh poskočna, ozdraviš ...

Nastavil ji je steklenico na usta in ji privzdignil zglavje. Teta Pavla je pila slastno, je pila dolgo in ko je hotela nehali, je Martin prigovarjal in jo silil, da je pila dalje. Pila je, da ji je teklo žganje po bradi na vrat, na prsi, pila je, da je pri tem zatisnila oči in da so ostala njena usta zalita in široko odprta ...

— Le še malo ga je, popij še ostanek — je govoril Martin in odtegnil steklenico.

Nagnil se je nad teta Pavlo in poslušal. Ni dihala več in njeno srce tudi ni bilo. Odgrnil je odejo, iskal, premetaval vse po postelji in potem privlekel izpod slamnjače veliko črno nabasano nogavico. Strahoma jo je držal v rokah, jo je gledal, jo tehtal in jo primaknil bliže očesu. Zgoraj je bila prevezana z vrvico, ki jo je razvezal in pregrizel z zobmi.

Ozrl se je po teta Pavli. Njena zevajoča usta so se zakrenila v stran, bilo je, kakor, da bi se smejala prezirno, in izpod zgornje ustnice je štrlel edini zob, bel in sam in strašen. Levo oko se je odprlo in zrlo uporno in nepremično v Martina. Delal se je večerni mrak in metal na lice tete Pavle pošastne sence.

Martin se je odmaknil od postelje s svojim plenom in segel v nogavico. Izlekel je cunje in same cunje, vse do dna same cunje. Ostrmel je in divji krik se mu je izvil iz prsi.

Planil je k teta Pavli.

— Prokletnica, sleparka! je kričal in jo grabil za vrat. Tresel jo je in vzdigoval glavo, ampak teta Pavla se ni ganila.

— Dve leti sem te zastonj redil, dve leti si mi sedela na vratu. Namesto cekinov so v nogavici cunje, povej, kako si mogla tako? ... Povej, zgani se, zini besedo ...

Teta Pavla je zevala na široka usta in gledala na levo oko. To oko je bilo škodoželjno, zlohotno in fako strašno nepremično. Martinu je sedla zona na možgane. Prijel se je za glavo in zbežal na plan.

Teta Pavla je ostala sama v izbi, brez vseh, tudi brez tete Pavle. Zakaj njena dušica se je združila s tistim

klicem vsega neznanege in skrivnostnega in je šla k svojemu Bogu na sodbo zavoljo črne nogavice.

A. Novačan.

L. N. Tolstoj

Han* in berač.

Romal je, romal od daleč berač po vroči pusli stepi in je priromal do mesta Buhare. Šel je v mesto naravnost k dvorom hanovim. V velikih dvoranah je bilo hladno in čisto. — Berač je razgrnil svojo haljo po tleh, odvezal svojo popotniško malho in je sedel, da bi oddahnil in počival.

Na dvoru pa je bila hanova straža. Stražarji so se začudili, da je beraček tako smel, in preplašeni niso vedeli kaj bi storili. Potem pa so se postavili in začeli goniti berača iz dvorane. Berač pa se ni dal in jim je odgovoril:

— Ne gonite me! Ko se spočijem, sam odidem.

Ko je slišal ta hrup, je prišel iz dvora sam han.

— Kaj delaš tukaj? — je vprašal z groznim glasom berača.

— Na, rad bi nekaj zavžil, — odvrne smeli berač. Ko se najem, bom počival uro, dve, potem pa pojedem zopet na pot.

— Nesramnež! — zavpije na njega han — kaj ti ne vidiš, da je tukaj dvor in ne gostilna?

— Dvor? — vpraša berač mirno. No, pa mi povej, veliki han Buhare, kdo je živel v tem dvoru pred tabo?

— Moj oče — odgovori han.

— In pred tvojim očetom?

— Moj ded.

— In pred dedom?

— Praded.

— A kdo bo živel v dvoru po tebi?

— Moj sin.

— In po tvojem sinu?

— Moji vnuki in pravnuki, ako bo božja volja, da bo živel moj rod.

— Torej vidiš — reče berač hanu, kako se često menjajo v dvoru stanovalci. Vsi vi ste v tem dvoru začasni gosti, kakor v gostilni. Tedaj se zamisli grozni han; ukaže, da nasitijo popotnika, sam pa mu ponudi veliki dar. Berač je jedel, je počival, toda daru ni vzel.

— Jaz sem berač, popotnik — je dejal — in daru mi ni treba.

Povedali so to hanu in han se je zopet zamislil.

Odgovor divjakov

Aleksander Veliki, car macedonski, zmagovalec nad mnogimi narodi, je imel nekoč vojno s Skiti. Gonil jih je globoko v notrajnost njihovih step. Zahteval je da bi se mu pokorili in se je izdal za sina bogov. Divjaki so mu tedaj odgovorili:

— Nisi ti bog, zakaj ti delaš ljudem krivico.

Vežir Abdul.

Perzijski car je imel pravičnega vežirja Abdula.

Nekega dne, ko je šel skozi mesto k carju, se je v mestu ljudstvo spuntalo. Čim so zagledali vežirja, so ga obkolili, ustavili mu konja, mu pretlili da ga bodo ubili, ako jim ne stori po volji.

Neki človek je bil tako predrzen, da ga je prijel za brado in tresel z njo.

Ko so ga izpustili, je šel k carju in ga prosil, da bi pomagal ljudstvu in ga ne kaznoval, ker je grdo ravnalo z njim.

Drugega dne pride k vežirju neki trgovec.

* Han se je imenoval vladar Buhare v Aziji. Buharo delijo od Rusije puste stepe.

Vežir ga vpraša, kaj želi.

Trgovec mu odgovori:

— Prišel sem, da ti izdam tistega človeka, ki te je včeraj razžalil. Poznam ga, moj sosed je. Ime mu je Nahim. Pošlji po njega in kaznuj ga.

Vežir odpravi trgovca in pošlje po Nahima. Nahim si je mislil, da so ga izdali, in je prišel ne živ ne mrtev k vežirju in se mu vrgel pred noge.

Vežir ga je dvignil in mu rekel:

— Nisem te klical, da bi te kaznoval, ampak da bi ti povedal, da imaš slabega soseda. On te je izdal, čuvaj se ga. Zdaj pa pojdi z Bogom!

Prostodušnost.

Sveti Jevrem je ljubil samoto in ni hodil k splošni mizi samostana, v katerem je živel.

Hrano mu je v celico prinašal njegov učenec.

Nekega dne, ko je šel iz kuhinje, njegov učenec naenkrat izpusti posodo s hrano in jo razbije. Ni vedel, kaj bi storil, boječ se jeze svojega starca. Toda sveti Jevrem ga je videl z okna in mu rekel veselo:

— Ne žalosti se, sinko moj! Ker hrana ni hotela sama priti k nam, mi pojedemo sami k njej.

In je šel in je sedel na tla poleg razbite posode in je začel pobirati hrano.

Bog je dal, Bog je vzel.

Žena judovskega rabina Mejira, po imenu Verurija, je bila razumna, hrabra in bogaboječa žena.

Nekoč, bilo je v soboto, ko je Mejir bil v sinagogi in tam pridigoval, umreča mu doma nenadoma dva sina, skoro istočasno.

Mati jih je položila v posteljo, pokrila jih s pregrinjalom in je čakala moža.

Ko se je Mejir zvečer vrnil in je večerjal, reče mu Verurija:

— Mejir, ali te lahko nekaj vprašam?

— Vprašaj! — odgovori ji on.

— Nedavno — reče ona — dal mi je nekdo neko stvar da mu jo shranim, a zdaj jo hoče imeti nazaj. Ali mu jo naj vrnem, ali ne?

— Čudim se, da še vprašaš. Seveda mu moraš vrniti njegovo lastnino.

— Da, toda jaz nisem hotela to storiti brez tebe.

In tedaj ga odpelje k postelji, kjer sta ležala otroka, in odgrne pregrinjelo.

Mejir se je prestrašil in je začel jokati in vzdihovati. Tedaj mu reče Verurija:

— Mar me nisi ti sam naučil, da moramo vrniti, kar nam dajo na čuvanje. Bog je dal, Bog je vzel; blagoslovljeno bodi ime Njegovo.

Bogastvo modrijana.

Neki vojskovodja je zavzel in razorožil grško mesto Megaro. Njegovi vojaki so razgrabili vse premoženje meščanov. Vojskovodja je zvedel, da v tem mestu prebiva modrijan Stilpen, ki so ga vsi spoštovali. On ga pokliče k sebi in ga vpraša, če so tudi njega oropali vojaki ter mu obljubi, da mu bo vse povrnil.

— Niso nič — odvrne mu Stilpen — jaz imam samo eno bogastvo; dušo, a duše mi nihče ne more vzeti kot vojni plen.

Prava se muka ne da sakriti.

(Srbska narodna po Karadžiću.)

Bio jedan siromah čovek, pa se pribije u nekakva bogata čoveka, da služi bez pogodbe. Tako je služio godinu dana, a kad se navršio godina, on dodje gospodaru svome i zaište,

da mu plati što misli, da je zaslužio. Gospodar izvadi jedan novčić, pa mu reče: „Na, to ti je služba“. Sluga uzme onaj novčić i zahvali gospodaru, pa onda otide na jedan potok, gdje je voda bila vrlo brza. Kad dodje na potok, reče samu sebi: „Bože milostivi! Šta je to, da sam zaslužio samo jedan novčić u celu godinu dana? Ali Bog zna, je sam li i toliko zaslužio. Evo ću sad da ogledam; bacili ću ovaj novčić u vodu, pa ako ne potone, onda sam ga zaslužio, ako li potone, nisam ga zaslužio“. Pa se onda prekrsti govoreći: „Bože milostivi! Ako sam zaslužio ovaj novčić, neka pliva povrh vode, ako li nisam, neka potone na dno“. To rekavši baci novčić u potok, a novčić odmah potone na dno. Onda se on sagne i izvadi novčić iz vode, pa odnese gospodaru natrag govoreći: „Gospodaru, evo ti novčić natrag, jad ga još nisam zaslužio, nego ću te služiti još jednu godinu dana“. I tako stane na novo služiti, i kad se opet navršio godina dana, on dodje gospodaru i zaište, da mu plati što misli, da je zaslužio. Gospodar opet izvadi novčić, pa mu reče: „Na, to ti je služba“. On uzme novčić i zahvali se gospodaru, pa opet otide na onaj potok, prekrsti se i baci novčić u potok govoreći: „Bože milostivi! Ako sam ga pravo zaslužio, neka pliva povrh vode, ako li nisam, neka potone na dno“. Kako ga baci u vodu, a novčić odmah padne na dno, a on se sagne, te ga izvadi pa opet odnese gospodaru govoreći: „Evo ti, gospodaru, novčić natrag, još ga nisam zaslužio nego ću još jednu godinu da te služim“. Tako opet počne služiti, pa kad izidje i treća godina, on otide gospodaru i zaište, da mu plati što misli, da je zaslužio. Gospodar mu opet da novčić, a on ga uzme i zahvali, pa odide na potok, da vidi jeli ga sad zaslužio. Kad dodje na potok, prekrsti se, pa baci novčić u vodu govoreći: „Bože milostivi! Ako sam zaslužio ovaj novčić, neka pliva povrh vode, ako li nisam, neka potone na dno“. Kad novčić padne u vodu, počne plivati povrh vode. Onda on veseo uzme iz vode novčić i mešne ga u džep, pa otide u šumu i načini malu kolibicu, i onde stane živeti. Posle nekoga vremena čuje on, da se stari njegov gospodar sprema na ladiju preko mora čak u drugo carstvo, pa otide sa svojim novčićem k njemu, i stane ga moliti, da bi mu kupio što u drugom carstvu za njegov novčić. Gospodar se obeća i uzme njegov novčić, pa podje na put. Putujući tako nadje kraj mora nekaku decu, koja su bila iznela mačka, da ga ubiju i u more bace. Kad on to vidi, pritči k njima, pa ih zapita: „Šta je to, deco?“ A oni mu odgovore: „Čini škodu, pa hoćemo, da ga ubijemo“. Onda on izvadi novčić svojega negdanjega sluga, pa im pruži, da mu dadu mačka. Deca to jedva dočekaju, pa uzmu novčić i trgovcu dadu mačko. On odnese mačka na ladiju, pa podje dalje putovati; i tako putujući jedan put dune jaki vetar te odnese galiju. Bog zna kuda, da za tri meseca nije mogla izaći na svoj pravi put.

Kad vetar stane, gospodar od ladije nije znao, gdje je i pošavši još malo dalje, dodje pod jedan grad. Kad se čuje u gradu, da je došla ladija iz nepoznate zemlje, navali mnogi, da je gledaju i jedan od onih ljudi, koji je bio vrlo bogat, pozove gospodara od ladije na večeru. Kad tamo, ali gospodar od galije ima šta i videti: miševi i parcovi (podgane) trče na sve strane i sluga s batinama stoje te brane, da ne trče na sto (miza).

Onda on reče domaćinu: „Za Boga, brate, šta je to?“ A domaćin mu odgovori: „Tako je, brate, uvek kod nas, da ne možemo od toga zverinja na miru ni ručati ni večerati. Još kad spavamo svaki imamo svoj sanduk, pa se u sanduk zatvorimo, da nam ne bi ušesa poizgrizalo“. Onda se gospodar od galije seti svoga za novčić kupljenoga mačka, pa reče domaćinu: „Ja imam na ladiji zverko, koja bi sve to zatrla za dva, za tri dana“. „Brate, domaćin na to odgovori: „Brate, ako imaš taku zverku, daj je ovamo, ja ću ti napuniti ladiju samoga srebra i zlata, samo ako je istina — što kažeš“. Posle večere otide gospodar od galije, te donese svoga mačka i reče domaćinu, da ležu bez sanduka, ali oni opet ne smednu ni po što, nego on sam ostane tako, da spava. Onda on pustí mačka, a mačak, kad opazi tolike miše i pacove, počne ih hvalati i daviti pa sve na gomilu svačiti, a i miševi i pacovi poznavši ko je tu, stanu bežati kud koji. Kad u jutru dan osvane i oni poustaju, ali na sred sobe velika gomila mrtvih miševa i pacova, a po sobi slabo je, koji još trčao, nego su izvirivali iz jama. A posle tri dana, nije se mogao ni jedan ni videti. Onda domaćin za mačka napuni putniku galiju punu srebra i zlata. Po tom naš putnik podje s galijom kući. Kad dodje kući svojoj, dodje mu stari sluga njegov, da ga pita šta mu je doneo za onaj novčić. Gospodar mu iznese jedan mermer kamen, lepo otesan na četiri ugla, pa mu da: „Na to sam ti kupio za tvoj novčić“. Sluga se tome vrlo obraduje, pa uzme kamen i odnese u svoju kolibu te načini od njega sto. Surađan otide sluga u drva, pa kad se vrati kući, a to se onaj kamen pretvorio u zlato te sija kao sunce, sva koliba od njega svetli. Kad on to vidi, uplaši se pa otrči svome stariome gospodaru i kaže mu: „Gospodaru što si ono ti meni dao? Ono nije moje, hodi da vidiš“. Gospodar dodje, i kad vidi kakvo je Bog čudo učinio, on mu reče: „Nije fajde, moj sinko! Kome Bog tome i svi sveti! Hodi ovamo, evo tvoga blaga“. Pa mu da sve, što je god doneo na ladiji, i da mu kćer svoju te se oženi njome.

Slovenska politika.

(Dadalzem)

Ur — kenze — sku — štku — piskn

puc — ph — kr — har

maj — drof — rk

mrk — grn

gnar!

Dm!

Hm — ah

min — is — tr

ah — cičn — tle — lušn

kgh — ghs — mhs — lmj — bum!

Duš!

Kri — za

mujks — irbs — fu

stn — zrk — sdr — ita

ur — kenze — sku — štku — piskn

drof — maj — raj — puc

žnk — ma — cuc

ase — licpo

vin!

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opazati kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Feller a že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova „Elsa“ pomada za lice, Fellerova „Elsa“ Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštnino 52 K). Fellerovo „Elsa“ lilično mlečno milo, najboljša „milo lepote“ 4 kosi poštnine prosto 98 K. Eugen V. Feller, Štubica donja, Elsatrg št. 318. Hrvatska.